

Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

GIÁ BÁN	
TRONG ĐỊA-PHÁP ĐỒNG-ĐƯƠNG	
Một năm.	6 \$00
Sáu tháng.	3 50
Ba tháng.	2 00
Mỗi số.	0 10
Đổi chỗ ở.	0 \$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA	
Một năm.	20fr-00

Số: 514
NĂM THỨ MƯỜI MỘT

BÁN LẺ MỖI SỐ: 0 \$ 10

3. Janvier 1918
21 tháng mười một Annam
Năm Đinh-tỵ

DIRECTION ET ADMINISTRATION :
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES

Le centimètre de hauteur sur 0,065 de largeur. 1950
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.

BỐ CÁO
Những lời rao về việc bán bán nếu gửi thơ đến Ban-quản thi Bôn-quản sẽ gửi cho một cái bản để giả phân minh.

MỤC LỤC

- 1 - MỘT ĐỀU SƠ SÓT RẤT TRONG HỀ
- 2 - ĐIỆN BÁO.
- 3 - HƯỚNG TRUYỀN.
- 4 - AN-CHAU.
- 5 - NHƯNG CÔNG TA.
- 6 - TRUYỀN NGƯỜI THAM-HIỆM.
- 7 - A-ĐÔNG TƯƠNG LẠI
- 8 - CHƯỞNG TRÌNH ĐỀU ĐỨC HẰNG TÀU ĐUỐI ĐỒNG-ĐƯƠNG.
- 9 - KHÁC RAC THÀNH GIÁ.
- 10 - THỊ BỊNG HỌC CHỮ ĐIỆN
- 11 - THÔNG-NGÔN (Đông-dương).
- 12 - CỤC ĐỒNG.
- 13 - THƯỜNG TRƯỞNG
- 14 - LÍNH TẬP ANNAM TẠI PHÁP.

LỜI RAO

Ngày nguyên-đáng (tết) Annam gần đến. Chư qui vị hãy nhớ mà nguyên-đáng Annam.

Nhà in Bôn-quản có đủ các thứ chữ mới mà in thiệp cho chư qui vị và ba màu giấy, là trắng, đỏ, hồng. — Mỗi trăm thiệp giá một đồng bạc, nếu có chữ Annam thêm thì mỗi chữ giá năm xu. Tiền gửi người mua phải chịu.

Một đều sơ sót rất trọng hề

(Une grave lacune)

Vấn cốt Đông-dương phải biết công ơn quan Toàn-quyền, vì Ngài đã làm rơi một phần cái chương-trình to tác mà Ngài đã tự biên ra, rồi Ngài lại cho chúng ta biết một cách chơn tình, chẳng hề phòng cái tiếng đồn rằng cá mồi, dám hứa nhiều đều khó làm. Quả thật công-phu Ngài rất lớn lao, vì một đều là Ngài dám thi thố mà thôi cũng đáng mà ngợi khen. Song lẽ công-phu lớn lao cho thế mấy mặc lòng, cũng khó mà hoàn toàn được, vì bắt câu là việc chi mà cứ đổ tại đây, thì chẳng hề hoàn toàn được, vì xử này rất ngặt, ít chịu cá đều cái lương tâm thì.

Bởi vậy có các bạn hữu Annam xin chúng tôi tổ cáo cho quan quyền hay một đều sơ sót trong cuộc Pháp-việt trong thân của quan Toàn-quyền đã thiết lập.

Cái đều sơ sót ấy là một nhà Trường Hậu-bổ và thông ngôn hiệp lại. Các trường khác đủ thứ, đủ bậc đã lập rồi, duy còn sót cái nhà trường ấy là nơi các quan Tham-biên sẽ đến mà học tiếng Annam là tiếng có ít quan biết, và là nơi các thầy Annam sẽ đến mà học tiếng. . . . Annam là tiếng các thầy còn chưa thông thạo, vì mỗi lần các thầy phải dịch một

câu chữ Langsa gì ra tiếng quốc-âm thì ai cũng thấy rõ các thầy chưa thông thạo tiếng Annam mà.

Các việc lầm lạc của các thầy thông, thầy kỹ thiệt là ngộ nghĩnh đáng tức cười; mà các việc lầm lạc ấy nó cũng trở nên đôi lúc nghiêm nghèo được. Có một thầy kia dịch câu « ngày khờ ở trong trường kia » ra câu « ngày mà ông phải đau ở trong trường cách mặt đất 2 thước 8 tấc » dịch như rứa thì thiệt là ngộ nghĩnh quá. Song cái câu « cuộc nghiêm quân lĩnh » đã thiết lập tại nước Langsa mà dịch ra « dịch quốc dã vươg phủ nước Langsa, không ai ra vươg gì được » dịch như vậy thiệt mới là trọng hề cho !

Mà còn có việc trọng hề hơn nữa vì các quan có trách nhiệm không thông thạo tiếng Annam, mà không chỉ ép ướng các quan ấy học được tiếng Annam, đặng mà kiểm duyệt đều ấy là vì đó trường mình thông thạo tiếng Annam và thông thạo chữ nho nữa kia.

Thông ngôn kỹ lục ấy lại không thông thạo tiếng nước mình, cho đến đôi ngoại trừ tiếng nói thường dụng, thì các thầy ấy không sực dịch 10 hàng văn-chương kinh điển annam mà không sai, văn-văn-chương kinh điển ấy đã có ghi vào sổ các sách để hạch học-sanh thì bằng-cấp tú-tài và cao-đẳng. Mà khi ai đem bài phiên dịch của vài vị văn-nghôn đủ tài năng cho các thầy thông thầy kỹ xem, thì các thầy bèn nói cho rồi việc rằng : bài này dịch không ai hiểu.

Thườ trước còn trường Hậu-bổ thì Nhà nước có Tham-biên-thông-ngôn đã biết tiếng annam mà lại còn thông thạo dân tình annam nữa, nhà nước có chỗ tin cậy, thì mấy ngày nay thì nhà nước phải thức cho thông ngôn, kỹ lục mà lòng trung hậu kho lường.

Vấn trọng xử này là nơi các quan bôn-quốc hay có thói nói đùa theo ý, ngộ hầu làm đẹp lòng quan thầy mình cho đến đôi khi quan chánh Tham-biên có cấp bằng tiếng annam mà nói trại bệ, sai đầu một đôi tiếng, các thầy thông, thầy kỹ liền nói trại bệ theo; chỉ thoát nhiên mà gặp người vớ can thì mới rõ cần do thiệt sự được thôi.

Ấy là một Phan-ty, còn nói qua Niết-ty thì một cuộc lấy làm sĩ-hỗ vớ cang, là quan tòa cũng kể đi thừa kiện không hiểu nham.

Chúng tôi đã có tỏ bày rằng thiên hạ bôn xứ khi đến thừa kiện hoặc hầu nại việc chi trước tòa, thì phải nói tiếng Annam, đầu cho là người Annam mà có án học chữ langsa, đầu là trước mặt quan tòa không

biết, tiếng Annam, đầu là người Annam đã vào bộ langsa rồi cũng không có phép tránh cho khỏi thông ngôn : Bà-tánh Annam duy có thông-ngôn mà không có đều chi làm chắc rằng các thông-ngôn ấy có đủ tài năng.

Chớ chi quan Chương-ly đương kim, là đương không phải bày ra các cụ lự ấy, muốn lập ra một cái sở để tên các thông-ngôn tòa mà phải ghi từ tên ai có bằng cấp chi; trước là ngài để dùng, sau là dùng cho quan Toàn xem, thì ngài sẽ lấy làm lạ — duy chúng tôi không chia cái là ấy, — mà thấy thông-ngôn có bằng-cấp là phần ít, còn học trò cựu lữ nhì trường tỉnh, mà cũng có học trò cựu lữ thấp hơn nữa, được nhập ngạch là phần nhiều, hơn là kẻ có bằng-cấp mà lại có tài năng nữa. Việc thế như vậy mà muốn không sanh ra, thì duy nhờ có một vài quan tòa biết đủ tiếng Annam đặng cắt vấn cái sự đoán hoặc là cái cổ vớ dịch sai của các thông-ngôn, thì mới tuyệt cho.

Lời kết luận:
Đợi chừng nào cho hết thầy Annam biết tiếng langsa, mà đã hơn năm mươi năm nay Nhàn-nước cai trị xử này, không có quan Toàn-quyền nào dám tính việc ép ướng mọi người phải biết, thì ta nên dạy các quan langsa nào hay gần gũi Annam, ta cũng nên dạy Annam có bằng-cấp chữ langsa, học tiếng Annam, vì các người ấy nói tiếng langsa thông thạo hơn, dễ dàng hơn là nói tiếng mẫu-quạ. Muốn cho được vậy, thì chúng tôi xin nhà-nước lập lại trường Hậu-bổ đặng dạy các quan, rồi nhà-nước sẽ ép các quan tòa, các nghiệp-sư, các tham-biên và thông-ngôn chức tày cũng chức bôn-cấp phải vào đó học. Trước khi ra đi hành-chánh; chúng tôi mà xin luôn cho thông-ngôn bôn-xu vào đó mà học là vì chúng ta còn phải cần dùng, không sao tránh được. Vì lại dân hạ nước phải hiểu nhau và hay lân cận nhau, nên chúng ta muốn xin tái lập trường Hậu-bổ là vậy.

ĐIỆN BÁO

(Dépêches)

TIN HAVAS

19 décembre 1917

Mật trận I-ta-li

Truyền tin I-ta-li: Hôm ngày thứ sáu, thứ bảy, ở lối chính giữa Brenta và Piave hai bên đánh nhau rất lung. Đánh trả lại một trận nên đuổi quân nghịch dợm qua đèo Beretta. Điện báo Reuter nói rằng tại Montella binh Ang-lê bị lạnh còn luống lờn sông Ô-ri-trich nữa. Quân A-lơ-mân đánh qua rất dữ tại một chỗ nó đi ra có hai ngàn thước tại hôn Grappa.

Mật trận Cambrai

Mật trận Cambrai: Tuyệt ra xuống rất nhiều. Cả thấy đến bằng an.

Về vụ hòa-bình

Bắt thợ Ang-lê nần nần quyết một, thì thế nào cũng lập được. Ban-gít cho hoàn toàn rồi mới chịu hòa-bình. Họ chẳng chịu nước Alsace-Lorraine khỏi tay của Đại-pháp. Vì có hội Ligue des nations bắt buộc hiệp-ngh dân phải đình chỉ phần lữ của họ. Còn việc tại Balkans phải cử một hội phái-viên vạn-quốc mà bàn nghị vụ ấy. Còn nước Italie Irredente phải nhập lại vô nước Italie, nước Pologne phải độc lập, thành Constantinople lụn ra một cái hải-khẩu của vạn-quốc. Các thuộc địa của A-lơ-mân tại A-phi-lợ-gia (Afrique) thì phải giao cho Vạn-quốc-hội. Còn các đều phạm luật xin giao cho Cour spectale kiểm xét.

Bên tàu

Bình của Long-thế Quan đã chiếm lại chiến-rồi.

20 décembre 1917

Mật trận Langsa

Ngày 17: Tại phía Nam Saint Quentin và tại bên ngân Mense hai bên pháo thủ bắn rất dữ. Tuyệt cứ sa xuống mãi.

12 décembre 1917

Mật trận Ang-lê

Ngày 18: Cả mật trận bằng an.

Tin bên Tàu

Tin ở Bắc-kinh: Lục-vinh-Đình tin điện tin cho chánh-phủ rằng ngài đã xin Quảng-đông và Quảng-tây bỏ việc độc-lập đi. Ngài xin chánh-phủ phải ra lệnh giải giáp tức thì đi. Quan Ngại-giao-hộ thường-thờ Lou cho sứ-thần Langsa hay rằng chánh-phủ đã quyết định với binh của Âu-châu.

Đoàn: Thoạt mới từng cấp bằng làm Chánh-quyền, đặng dự vào cuộc giặc Âu-châu.

22 décembre 1917.

Mật trận Ang-lê

Ông Douglas Haig báo hay rằng: phi-thoàn Gosman bay qua đến bị thảo lui. Bình lui hạ đặng 3 cái phi-thoàn, đuổi chạy 3 cái còn ta mất hết 3 cái. Phi-thoàn của ta bắn phá nhiều chỗ để phi-thoàn, và ga xe-lửa tại Ban-gít.

23 décembre 1917.

Mật trận Langsa

Ngày 21: Pháo-hệ của ta vừa cả mặt trận. Pháo-hệ của ta một trận rất dữ, trước kia ta bắn pháo hướng, tại phía Bắc Beillon, nhưng mà không thành công, quân nghịch bỏ chạy qua linh thị trấn quyền thiên. Phi-thoàn bắn phá Dunkerque và Calais; chết 3 mạng, bị binh 10 mạng.

24 décembre 1917.

Bình I-ta-li tấn phát

Quan thường-thờ lo về thuộc địa cho. Hạng-nghĩ-viên hay rằng bình I-ta-li ngày nay đánh lấy lại Asolone rồi.

và đều phải tuân luật ấy và hết thấy đều bằng lòng cuộc này như vậy luôn.

Mà chúng tôi tưởng tò tả làm có nhà-nước can dự không bằng tò tả hai đảng tự thuận làm với nhau, cho nên chúng tôi chịu để đờ vậy mà thờ coi.

Nhưng vậy cho đặng tỏ ý kiến chúng tôi một cách quả quyết, thì chúng tôi sẽ nói cùng các người không chịu cách lập tờ tả Nhơn-công tự do như thế này: *Phò ông thông thả, không muốn dùng cái kiểu vỡ của nhà nước ra đó như vậy thì tự ý phò ông.*

Nhà nước vẫn lập cuộc tự do và công đạo, mà nhà nước không có ý ép ưỡng phò ông. Song le khi có Lợi-nghị ban hành Điều-lệ rồi, thì tờ kiểu ấy là tờ theo luật nước. Các tờ lập theo tự ý mọi người, nếu muốn cho quan công nhận thì phải đứng có đầu cái nghị luận.

Chúng tôi lại nghĩ rằng thiên-hạ tranh tròn vì sao nhà nước lại không công nhận các lời giao kết mà người nhà quê đã chịu, tranh tròn như thế thì có lẽ họ không chịu các cách tự do chúng tôi xin do. Chúng tôi xin lỗi để luận cho mà nghe. Chúng tôi xin cho kẻ ở thuê được tranh thả mà tính việc lợi hại trong khi lập các lời giao kết trong tờ, với chủ mướn đứng ai ép ưỡng ai. Nhưng mà người ở thuê chẳng khác như trẻ chưa đặng tuổi khôn. còn từng quyền cha mẹ là nhà nước, sức nó làm ăn được bao nhiêu thì thuộc về của chung non-quần xã-hội, nên nó phải nại cho đặng giá cái công nó, bởi rứa nhà nước phải bảo hộ, điều đặc nó, đừng để cho ai hiếp đáp. Nếu hiểu khác cách, thì sẽ bị cuộc hư hại.

Trong chương trình có khoản nói về việc nhà nước xem xét và chỉ rành phận sự số Tán-đạo cùng các việc khác. chúng tôi chẳng luận đến làm chi, ấy là công việc của các quan lo lắng.

Song le chúng tôi nên luận sơ qua các phận sự kẻ làm thuê cùng là phận sự chủ mướn.

Vấn kẻ làm thuê phải trình giấy thuê thân bản niên đã đóng rồi, ấy là lẽ công.

Nhưng vậy chúng tôi tưởng phải cho nhà-nước hay rằng tự hai năm nay có nhiều kẻ đủ sức lực làm ăn,

mà vì bị nhiều cơ nên phải ở lâu, trốn tránh không về làng, từng tam tứ ngũ ở các chợ trong ba tỉnh dưới và hay leo hành chung quanh Saigon. Chúng nó không giấy thuê, không đứng bộ làng nào, mà sẵn lòng quần làm ăn, song vì biết mình quấy, nên sợ quan phạt. Ấy vậy trong khi ban hành Điều-lệ non công rồi, thì nhà nước nên chăm chế cho chúng nó, hai năm đầu, tha cho những kẻ không có giấy thuê, được chường mắt mà đi làm mướn.

Nay trong xứ đã yên tịnh rồi, các kẻ làm nhàn đã bị phạt rồi, thì chúng tôi tưởng nhà-nước nên ấn xá cho các kẻ tuy không làm loạn mà đã bị tội về việc không chống chọi với các đờ làm rộn ràng và vì đã trẻ nãi thiếu thuế nhà nước.

Các kẻ ấy nay xiêu lạc trốn tránh ở chung quanh các chỗ đờ hội, vì không có giấy thuê nên không dám chường mặt ở chỗ mà xin làm với người tây, như vậy thì dễ cho đờ quấy rử ren. Nếu nhà nước ra lệnh rằng: *đưa nào đến xin làm mướn ở các vườn cao-su được 3 năm mà vô sự, thì sẽ được nhà nước ấn xá cho, được vậy thì sẽ có thiếu gì đờ ấy chường mặt.*

Khoản thứ 5 trong chương trình Điều-lệ miễn sự thuế cho các kẻ làm mướn ở với thuộc dân langsa, và miễn sự nếm canh diêm mục, mà khoản thứ 6 dạy người làm mướn ấy phải chường một cái giấy dán ở

thuế giá là 1\$20, có chủ mướn cho mướn bạc.

Vấn người làm mướn còn thiếu nợ nước, chớ không có miễn sai. Chúng tôi khen cái khoản này, hề nó còn chơn cơ chơn linh thì nó hay có không tâm. Mà chúng tôi tưởng không nên bắt đờ ở mướn đóng giấy 1\$20 đó. Nhà nước có miễn sự thuế cũng miễn nếm canh diêm mục cho dân ở mướn là làm ơn cho chủ mướn, theo phép công bình thì chủ mướn phải ra tiền mà lấy cái giấy thuê ấy cho nó.

Khoản thứ 8 định hạn tuổi chót người ở mướn là 20 tuổi, khoản thứ 18 cấm không cho dùng người đờn bà làm công việc nặng nề quá sức, lại cho phép sau khi nê đờ rồi được nghỉ 1 tháng.

Khoản thứ 17 cấm rằng nếu, kẻ ở mướn không chịu, thì không được phân rả về con nó, (nghĩa là sai nó đi làm chỗ nào lâu mà xa vợ con nó).

Ba cái khoản này đã làm toại chí cho tôi tưởng khoan hồng của ta ở với kẻ đồng loại. Song cái câu nói làm việc nặng nề quá sức đờn bà đó thì chưa phân minh mấy. Phải chỉ rõ việc chi nên cho phép làm, việc chi nên cấm làm. Bằng không thì sẽ sanh việc tệ, sẽ có nhiều người đờn bà không khỏi bị các thầy giúp việc trong sở làm ngắt, vì chúng tôi hay chiêm nghiệm việc đờn bà mà đờn quá quyết như rứa.

Mỗi người làm mướn, mỗi ngày làm công việc 10 giờ đồng hồ, ngoại trừ các ngày nghỉ và các ngày lễ đã có hải trong luật.

Trong khi hữu sự mà chủ mướn muốn bắt các kẻ ở mướn làm thêm giờ, thì các giờ thêm ấy phải trả phần nữa hơn tiền công thường ggĩa vào số tiền công thường ngày.

Cái khoản này chúng tôi xin các quan Hội-đồng phải đặt đề cho gât hơn. Chúng tôi muốn cho cu-ly được nghỉ ngày chúa nhật. Việc ấy tại nước Langsa không ai cãi cớ. Còn mấy ngày lễ có chi-đụ chúng ta nên đổi lại cho nghỉ 1 bữa 30 tháng chạp và mồng một, mồng hai và mồng ba Tết. Còn các giờ làm phu, thì phải có nhà nước kiểm duyệt châu tất. Mỗi khi có việc làm thêm giờ thì chủ mướn phải viết thư cho quan chủ tỉnh hay, đặng cho quan chủ tỉnh biết giá trị non-công trong bản tỉnh.

(Còn nữa)

Á-Đông Tương lai

(L'Évent de l'Asie)

Tin tức bên Nga rất mờ hồ và ảm luyến. Phò Cúc-bao-đàng (Maximalistes) và phe Ôn-hà-đàng (Moderés) đánh nhau luôn. Thiên hạ đảo huyền, non dân đờ thán, vô công-quyền, vô chánh-phủ. Ông Kerevsky là làm-thời thủ-tướng biết tin, có lẽ thì hải đã trôi theo giòng hàn thủy sông Nê-va rồi; Nguyễn-soái Korniof thì bại lâu, Kalidine tướng-quân cai đạo binh Cosaques phải đình bộ, không trực chỉ Moscou đờ; cả xứ Nga-la-từ đờ loạn lạc.

Nga-Hoàng đã đảo tị rồi. Đi đâu? Muốn làm cái gì? Kiểm phò đàng nào đàng tin, hiện-thành phước nghiệp thì chưa rõ.

Các việc nói này giờ đó là việc mờ hồ, định đờ mà nói, chớ chưa ai trịnh trịnh thế nào. Song le kim-thời nhiều phe luận rằng nay Nga-địa đàng bị ngoại vô nội hòng, mà muốn đem lại thái-bình, thì duy có nhờ oai Đệ-quyền hợa may mà miễn cưỡng.

Tuy việc tệ của Đệ-quyền đã chán tai, thiên hạ mặc lòng, chớ dân chúng cũng còn tôn trọng Nga-Hoàng như cha mẹ vậy.

Từ 20 năm trở lại trước thì sử-ký Viễn-đông chỉ tóm lại một đờ là Nhứt với Nga đờm ngày hàng tranh hùng tranh bá dưới trời Á-đông luôn. Nga khi xưa đờm khai đờng xuống Hắc-hải mà vì bị Thổ-nhĩ-kỳ, Langsa, Ang-lê và Piémont hiệp sức cản ngăn, hải đàng đánh với với nhau hèn lâu, mà Nga chường cuộc lại bị tề vau (1854-1955), bên trở mặt đờng ngó ngay Trung-Huê, trên non sa-mật đàng những cẳng xuống Thái-bình-đương ngồ hải có mở mang bờ cõi, song qua đờn Cao-ly lại

Thuộc điều hiệu CANON

BAO-XANH

Đà ngon mà lại rẻ tiền

TRUYỆN Người Thám-hiềm

NƯỚC CHÂN-CHẤT
 Của ông Bà-lạp-Mông nước Mỹ soạn.
 L. T. L. dịch sách tàu ra.

(Tiếp theo)

Một lát qua nhiên có một tên ra báo rằng: Thán đã ăn hết, lại đòi thêm nữa. Vì quan đó cả cười nói: Ủ thế chờ lại! Trước ta thấy thân người trắng, lòng đã sanh nghĩ, bây giờ đủ chứng cứ rõ ràng, thì các quan nghĩ sao bây giờ? Mấy bữa trước, ta nếm chiêm bao thấy trên cây lùn hướng bắc, có một trái đào tiên lớn, và ta lấy đào đó ăn, tự-nhiên biến ra một người tuổi trẻ, đẹp đẽ phi thường. Thì ta chắc vị thán này bưng vào điểm chiêm bao là trái đào tiên không sai. Thời ta kịp về ngựa về tàu hoàng-thượng hay mới đặng. Nói rồi liền lên ngựa đi.

Bà vị đại-thần kia nghe nói ngờ ngợ, không biết thiết hư, sợ nên mà thuật, thì có mình và đờ vua - hương, còn chúng ta

đá, át là vua ghét. Cũng thế ngựa chạy theo, kêu viên đó lại, giao ước với nhau và công đều nói nằm thây chiêm bao ấy cả. Vua và nữ tử hương không nghe, bà bà viên quan phải trả lại những vàng ngọc lo lối trước mới chịu, bởi người ưỡng huyết ăn thế với nhau rồi liền tề ngựa tới Sông Tiuh-nghiệp.

Vua nghe hồn người tâu y như một, cả kinh phân rằng;

— Thế sao các khanh không tâu sớm, đặng cho trảm án trái đào tiên choi. Vậy các khanh đều có tội khi-quan cả.

Bồn quan đại thần đều phủ-phục tâu vẫn rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Thán-đàng chiêm bao chỉ thấy trái đào-tiên, chớ không thấy người lớn ấy. Và nghe đức phò-vương tâu cửa trời mở, có thán giáng hạ, nên thán-đàng tưởng thiết, mà quên cả chiêm bao. Cái xin hệ hạ thán đoán!

Vua nghe thời giận mà mừng rằng:

— Ủ! ông khá khen các khanh có lòng trung-quan, chình ghi giận vị phò-vương tâu

Trực thì truyện bắt chằm phò-vương xuống, vua lại ăn năn rằng:

Vua không lẽ nói chơi! Trước kia đã bỏ-tạo trong trước, lại đây ăn chay ba tháng, đặng sau yết thán. Nếu trở về thì thán từ với dân làm sao?

Bồn quan đại-thần lại tâu rằng:

— Dạ! Thán-đàng thiết tưởng Bệ-hạ tại tuyên-cáo điểm chiêm-bao cho dân hay rằng, bừa qua Thiêng-sứ báo mộng nói: Bả đặng người lớn trông rừng rậm phía bắc đó, là trời cho trái đào tiên, trước vị phò-vương tâu man, nay đã đem ra chún-pháp, vậy thì dân-gian ai dám không tin.

Và lại thán-đàng có một mưu nữa; là Bệ-hạ khá nói, trai-giới ba tháng, nghĩa trước kính tạ ơn trời, sau ăn trái đào tiên cho non miệng.

Vua nghe cả mừng, nhưng cũng còn hồ nghi chưa định, nên sai tới đem một trăm quan lại đờ đờ coi hư thiệt.

Tôi thì không biết ngài là thán, hay là trái đào tiên, vậy xin ngài nói cho tôi đặng rõ?

Tôi nghe nói như thế bắt đem đờ, mở mang, nhưng giặc chiêm bao, nên nói mà không ra tiếng, muốn khóc mà không nước mắt, lau lau bên hồi lại viên mặc áo vàng rằng:

— Ủ! Cứ như vị người thì biến ta là gì?

Viên ấy rung lập cập, mà trả lời rằng: — Thế nào tôi không biết, chớ ý tôi chắc ngài không-phải là loài người. Vì loài người, không có ai to lớn như ngài vậy bao giờ!

Tôi nghe nó nói, thì đứng không đặng, bèn hỏi: Ngài là ai? Thì ông đứng giòng người ấy nói: Tôi là vị này, còn làm nước ở lớn hơn tôi nữa. Vậy mà họ vẫn nửa nghi nửa tin, ngồi nghĩ đi nghĩ lại một hồi lâu.

(Còn nữa)

đổi đầu với Nhật là một tiêu bang ở Viễn-đông đang tung hoành vô trụ đang lên qua Âu-châu. Hai đảng bên đàng nhau, mà chung cuộc thì Nhật thắng, Nga bại: Lữ-thuyền-khẩu (Port-artur), Đại-tiên (Dairen) Mãn-châu và Cao-ly về tay Nhật thắng. Dân Nhật duy một đầu là don đờ qua ở, vì sao huyết sắc của Nga đã gây dựng bấy lâu. Thiệt là Nga ở Mãn-châu cũng bị Nhật lấy làm căn bản đặng thâm nhập và lập an quyền; từ đó biến Nhật thành dân và con buôn trong vùng điệp điệp tràn qua đến Trung-huê, Mông-cổ mà lập nghiệp.

Ngày nay như cơ hội Nga bị nội loạn, Nhật mới thừa thế đem binh qua, một phía thì đóng tại Hải-sâm-oi (Wladivostock) một phía thì đi tuần kiểm soát A-âu-thiết-lô.

Tuy cái tin tức toác vậy, mà vì xen lộn vào các tin khác, nên ít ai ngờ, chứ kỳ thiệt là một việc rất quan hệ cho dân Viễn-đông này.

Nhật-bản, vì Nga-quốc mất đại nạn, quân võ tướng hổ vô đầu, bèn mua tên thông thả, đi Nga như Trung-huê, thoạt nhiên nhờ sự đến việc thì như người xưa khi giặc Nhứt-Nga tàn rồi (trong năm 1905). Văn khí về Nhật thắng Nga, lễ thì được đại lợi, song vì Âu-châu liệt-cương ngai căng đoạt hết cái công Nhật thắng Nga đi.

Chính-phủ Nhật đang kiểm lo chỉnh đốn đặng lập trên hướng Bắc Á-đông mới quyền cả mà gồm thâu như vậy, ầy cũng là nhờ có chỉ các, có hình thong mà lưm cho ra rồi. Các nước Đông-minh không hề ngán công, vì Nhật mà có thể như vậy là có ý trợ đưng và phò trợ cuộc vận-minh, đem binh đến đó đặng dẹp loạn, và cái trí vững vàng, giúp cho Xi-bê-ri thành vượng, như thế bằng đó trợ chuyển, thì biết bao giờ mới giải rối loạn cho xong.

Nhật-bản mặc lo cử đại đại sự ở trên Bắc thì sẽ bỏ quên cái việc gần gũi Trung-huê thứ gì, mà lợi nghiệp cho Nga-đông-Quỳn biết chừng nào, thiệt là mà thấy cũng phải buồn, đã 50 năm công cang gây dựng cái nghiệp, đem cả nhơn vật vật đất trên Bắc Mãn-châu về một mối xung thân với Nga-quốc, nay công cang ầy đã về tay Nhật rồi. Song le Nga đã tự xưng rằng vô thế lực mà làm lợi, danh giá lại cho kẻ có tài đặng kết cuộc cái việc mình đã khởi đốn.

Bồ, Cách-mạng Nga làm cho nước nhà mất quốc gia ở trên Bắc Mãn-châu rồi, thì đời nào mà trông cuộc ầy trở lại phục Nga quyền.

Vấn Nhật là bạn hữu Đông-minh của nước Langsa, cang ngày gây trong thân tương ái cang khấn kít, vì quyền lợi mà như không chỏi nhau. Tuy vậy mà ta phải liên liên để phòng cái tình đó hậu lại thế cuộc, ta phải biết tay thì mà chăm chức, do theo Thiên mạng của dân tộc, mỗi ngày hằng có sự mới là luôn.

CHƯƠNG TRÌNH ĐIỀU-ƯỚC
HÀNG TÀU BUỒN ĐÔNG-DƯƠNG
(Projet de contrat pour la création de la flottille indo-chinoise)

(tiếp theo)

Khoản thứ 9. — Công-ty đoán hứa ba năm sau khi Công-ty đã lập thành lập đùng hết cả tiền vốn của quân hạt cho vay hoặc là tiền vốn của phần đặng mùa tàu buôn, hoặc đặng cơn thành hành cho đến cùng công đốn hứa sẽ đùng cả vốn mà mua tàu thêm.

Lại còn phải đốn hứa sẽ lấy trong tiền lời mỗi năm mà làm mới số vốn riêng để mua thêm tàu, ầy là sau khi đã lấy 20 o/o trong tiền lời để làm số tiền dự trữ y theo luật buộc và số tiền cần dùng để chia lợi cho các cổ phần 7 ly lời.

Khoản thứ 10. — Quân hạt sẽ trả lời mỗi năm i nữa là 8 ly ngữ gây hơn có lợi của công-ty giao cho quân-hạt ngoại trừ các giấy hùn thì chưa nói trong khoản thứ 4 và khoản thứ 7, cho đến số cực điểm 5000 vạn đồng bạc.

Giấy hùn gửi vào kho quân hạt được lợi ầy sẽ có quyền lợi như giấy hùn đã nói trong khoản thứ 4 và thứ 7, giấy hùn ầy phải mua chán chừng bằng bạc đặng thông đùng, mỗi cổ phần là 25\$, mà

công-ty có phép phát cho kẻ hùn giấy chứng từ 10 cổ phần.

Sự trả bạc của quân hạt đã cho ra đặng phát tiền lời các giấy hùn giao cho quân hạt thì sẽ khi sự thì hành y theo cách đã định trong khoản thứ 4 về tiền lời các giấy hùn đã giao cho quân hạt đặng trả số bạc mua tàu.

Tiền ra trước cho đó một trong 5 năm đầu thì không sanh lời mà đầu năm thứ 6 tiền ầy sẽ thành ra vốn mỗi năm sanh lợi 4 ly.

Khoản thứ 11. — Các tàu của công-ty Đông-dương sẽ dùng đặng chở đồ thô sào của các xứ Đông-dương ra ngoài công-ty có phép chở hàng lạng trở về hoặc là đều đặn đã cất hàng lên thì có phép chở hàng xuống thì chở xuống.

Trong cơn nhiệm-khuyết tàu hoặc là vì các cơ khác xảy ra làm cho đó bỏ sản Đông-dương xuất đưng chậm trễ thì quan Toàn quyền đặng phép ép công-ty phải đùng trọn hoặc 1 phần tàu đặng chở chuyên đi một hay là nhiều xứ mà chính-phủ sẽ định; nếu vì hai đảng không thuận trong việc buộc đây, thì chính-phủ sẽ chọn một vị hội-viên, công-ty sẽ chọn 1 vị mà luận bàn, rồi 2 vị ầy có phép chọn một vị thứ ba để quyết đốn.

Khoản thứ 12. — Hai phần ba số các quân lý trong công-ty thì phải đùng người Langsa. còn một phần ba thì phải đùng người từng quyền langsa hay là dân bản bộ langsa.

Chính-hội-trưởng Ty quản-ly phải là người langsa.

Điều ước trước khi đem đến cho đại hội cổ phần công luận thì phải trình cho quan Toàn quyền Đông-dương phê chuẩn nếu sau mà muốn cang cái Điều ước bắt câu là khoản nào, cũng phải trình cho quan Toàn quyền phê chuẩn trước rồi mới thì hành.

Cả số người giúp việc trong công-ty sẽ từng quyền một vị Tổng-ly langsa có trách nhiệm thì hành các lời-nghị của ty quản lý, việc trị sự vị Tổng-ly ầy phải đùng lệnh quan Toàn quyền Đông-dương.

Khoản thứ 13. — Sẽ đặt gần Công-ty một viên quan Chánh-phủ Đại-ly, chức quan ầy về phần quan Toàn-quyền trị sự của Quan Chánh-phủ Đại-ly ầy sẽ chầu tại cho Công-ty thì hành các khoản Điều-ước buộc mỗi khi 1 vị-quản-ly nhóm hoặc là Công-ty nhóm đại-hội thì phải mời quan Đại-ly. Quan Đại-ly có phép trần thiết các đếu công ích và ghi vào sổ kết luận của Công-ty các đếu ầy công-ích và các việc chú-y, chiếm nghiệm.

Viên quan Đại-ly có phép đến các nơi cùng tại Công-ty-quản mà tra xét, thì Công-ty phải trình các bộ của Công-ty ra cho quan Đại-ly xem. Mỗi kỳ ba tháng quan Đại-ly sẽ từ từ của quan Toàn-quyền ra các việc Công-ty làm có dính theo giấy sào rứt các tờ vị bạc của ty quản-ly.

Quan Đại-ly có phép mời các viên nhóm đại-hội thường lệ hay là ngoại lệ.

Trong khi vắng mặt hay là có việc trần trở thì quan Toàn-quyền sẽ từ từ một vị quan khác thế hành cho quan Đại-ly.

Tiền hồng của quan Đại-ly thì sẽ có Lời nghị định mà Công-ty phải trả toàn lại cho Chánh-phủ.

Khoản thứ 14. — Khi nào Chánh-phủ dạy Công-ty chở chuyên vật chi mà có bị việc hải-hỏa thì Chánh-phủ sẽ bảo hiểm.

Khoản thứ 15. — Từ Công-ty khi đốn cho đến mao, thì Chánh-phủ quản hạt được chia phần lợi với Công-ty.

Phần lợi ầy mỗi năm là 1 phần mười số tiền chia cho cổ-phần ngoài số 7 ly của vốn đã đống vô rồi, mà chưa thời hườn, cho đến 10 ly lời của tiền vốn ầy và phần lợi ầy là 1 phần tư trong số tiền lời chia qua 10 ly.

Chừng mãn Điều-ước thì sẽ tổng công của cái Công-ty cho rồi là bao nhiêu.

Chánh-phủ sẽ chọn số người bằng số Công-ty chọn để tính thành của cái Công-ty, hai phe ầy có phép chọn 1 phe thứ ba đặng định đật. Trong số tổng cộng ầy sẽ lấy ra:

1° — Số tiền Công-ty vay mà chưa góp tất, bởi bởi Công-ty sao thì cứ đó mà trừ.

2° — Số tiền thiên thiên hạ.

3° — Số tiền vốn đống rồi mà chưa thời hườn, còn dư lại bao nhiêu thì chia ra: 1 phần tư cho Quân hạt, 3 phần tư cho Công-ty.

Số tiền chia cho Quân hạt đó thì cho kỳ cực điểm 3 năm mà rồi, là kể từ ngày mãn Điều-ước, Quân hạt có phép để phòng cho các việc khác của ầy.

Khoản thứ 16. — Điều-ước này lập ra thì thành nội 25 năm kể từ ngày Công-ty lập thành, Ba năm trước ngày mãn hạn thì hai đảng nên cho nhau hay chủ-y muốn làm tới nữa chăng.

Khoản thứ 17. — Từ Điều-ước này sẽ đống vị bằng, mỗi trăm đồng thuê là...

Chừng nào có chi-dự hoặc là luật phê chuẩn trước ngày 31 mars 1916, các đếu-phòng đưng số tiền dự trữ của Quân hạt, mà có giấy hùn vị chỉ tiền lời, thì từ Điều-ước này mới có sức luật hiệu nghiệm.

Làm tại Saigon le.....

Khắc bạc thành gia

Có làm kẻ đầu năm chỉ cuối kiểm việc phải mà làm chẳng ra, lại có nhiều người y mản rãng mà việc làm quấy chắt đây mà lòng chưa gọi đủ. Thật là rất lạ, vì mình sống không đặng trăm năm, làm chỉ những việc để tiếng muôn năm bĩ sĩ.

Vấn con người sanh ra ai cũng tại, ai cũng mất, ai cũng may rủi, ai cũng gan ruột, song có một đếu trước cái thế như Đức-không-tử sao còn mang ảnh nước Thái, nước Trần; vô-lược siêu quần như ông Thái-gông sao ngồi câu nơi sông vị; hiền lương như thầy nhan-tri sao sống chẳng miền trường; tan-bao như tên Đao-chích sao không mạng dân đi. Ấy đó chính coi có phải tại mạng vận không. Còn như nếu nói tại lai-trị vậy sao mấy ông ầy không lấy tai-trị mình mà đối cùng là sự mạng vận thứ coi.

Nên cũng nghĩ một kiếp sanh con người trong các việc mình thì-thở, đầu thành lại đếu có tay tạo-vật ở trong, người gặp đưng hồi may, đếu bố trên non, đám quần đươi biển cũng không sao; đếu bạch-tử cũng đưng nên nghiệp cả, đếu không học được, cũng đưng cao sang; còn học nhầm hồi rồi, đếu trốn ở lâu, đếu nằm trong giùm đưng cũng không tránh khỏi, đếu đưng sang đếu số cũng tiêu-diêu, đếu thì ba cho máy làm chi cũng không thành tựu.

Thế thì người giàu sang le Trời đã định, ầy vậy người giàu sang há chẳng nghĩ mình đưng hưởng mọi đếu sung sướng, ăn ngon ngủ đếu nhà cao mặc đếu tốt, là nhờ mạng tốt, chứ chẳng phải mình tài trí, chỉ tốt chúng, mà sanh lòng tự-phủ-tự-thị tự-kieu. Đã y mình trong tài có tiền, độc-ngang ngang-độc, lại còn há-điệp, kẻ nghèo nàn, khắc bạc bầy tôi-tử. Thật là cũng lạ cho thời đời, le thì kẻ giàu giúp người khó, kẻ mạnh đếu người yếu, chử biết thương thì mới là phải cho, chứ có đếu

minh đã giàu còn lòng gạt chúng, đựt ruộng của người này, đảnh vườn của kẻ nọ, làm cho người phải thiệt-xỉ ta-nha. còn ở với tôi-tử trong nhà, thì lương công cướp việc, y chủ-quyền bề hớ ra thì chưởi mẩn, thì đánh đập, lẩn đục lẩn ngan, bầm da bầm thịt không lòng thương xót, thế thì tuy hình vóc con người mà còn hơn thú ác. Vậy sao chẳng sợ câu quạ báo nhân tiên, máy tạo xây-văn trong giấy lát, Giàu cùng thế giàu mà khắc-bạc, nghĩ cũng không cứu hường.

Sao chẳng nhớ câu trong sai-vãi: *Thà vì nhơn bất phú, chẳng thà vì phú bất nhơn.*

Kia như lúc nọ tôi đến Vũng-liêm có nghe nói có... là tay cự phú tài đó, chừng hồi đến việc tánh tình thì ai cũng đếu nói là một tay bạc-ác vô cùng. Góa cái của bà-con thì bầy mưu thần chước qui mà đựt, cộn việc ầy với tôi-tử trong nhà thì khắc-bạc biết bao.

Đưa tôi-tử bắt làm chaung cho hờ tay, từ sớm mai sáng cho tới tối chiều, còn nhiều khi khuya cũng bắt làm cho tới sáng; Đố ần đưng hằng le cho tôi-tử, để đảnh cho thuôi rồi đố, cho tôi-tử uống ần khác hơn trâu ngựa là rom với ố; lại có nhiều khi làm bánh bắt trẻ nhà đi bán, nếu bán không hết thì bắt đền, thì đảnh đốn; vị đố nếu ngày nào không đế thì cũng đền, cá tôm nào lớn đám đố để đảnh, rũi có mất bắt đền, có một năm 15 đống, bị bắt đền còn lại chừng 8-9. Trời ơi! nghĩ đố mà coi khắc bạc biết đưng nào, và lại một đống tiền với kẻ nghèo coi bằng cái bánh xe, còn với gió trắng bạc ngàn coi như tro bụi.

Ở ai ở ở mấy tay Hào họ ở! xin phải nhớ rằng có tôi-tử thì mới có chủ-nhà, có tiền nhơn mới có quân tử, có tay chơn thì thân thế mới hoàn toàn, ở đời đếu nhờ cậy nhau, kẻ kiêu ngạo người giàu, người thấp kiến kẻ trên, yếu nhớ mạnh, đại thì khôn, có giấy liên lạt nhơn như thế, mới đảnh bèn, đưng vững, đưng lâu, đưng đàng.

(Sau sẽ tiếp theo)
TRẦN-VĂN-CHIM.

Thuốc gói chữa vẩn hiệu GLOBE
AI AI CÙNG ƯA VÌ NÓ THƠM DIỆU

Thuốc gói chữa vẩn hiệu GLOBE
AI AI CÙNG ƯA VÌ NÓ THƠM DIỆU

Bị bệnh học chó điên
(La rage)

Trong xứ Annam mình thứ nhưt là qua mùa nắng có nhiều con chó nỏ hóa ra điên nỏ hại người ta phải khôn, song từ khi nhà-nước lập ra

Institut Pasteur thì đứng cứ nhiều mạng. Sự chó điên bởi đâu mà ra.

It có người Anham mình nuôi con chó cho đặng nó đủ.

Bởi đó cho nên nó kiêu mạn bấy ba đờ đờ dầy, sự ăn thật thường như vậy thì nó trở nên điên cuồng. Nên con chó này sang qua con chó khác. Con người ta không phải khi không mà bị điên cuồng. Song bị chó điên hay là mèo điên. Hết thầy con người ta nếu mà bị chó điên cắn không phải là hết thầy trở nên điên. Có người hạp cũng có người không hạp. Nếu người không hạp thì chẳng hề mà hóa nên điên. Lại cũng có lúc như vậy; Như người bị con chó điên cắn, người ấy có bản quán bản áo nó chuỗi ngọc chó điên trong lòng nó cắn. Như vậy đâu mà chó điên cắn là không hề chi là bởi cơ ấy mà ra.

Còn lúc nào chó điên nó cắn tay hay là mặt thì là nơi độc lắm, độc hơn hết.

Thuở người ta xưa đâu mà thông minh khi ấy biết bệnh này, song từ năm 1881 cho đến bây giờ thì biết bệnh là độc con chó này lấy qua con chó khác /lây cho chó cũng lây cho trâu bò và nhiều loại khác. Ông danh sư Pasteur từ khi ông tìm được thuốc trừ thì ông đã cứu được nhiều mạng. Nên tôi rằng mà giải nghĩa vì ý nào mà ông tìm được thuốc trừ. Những con bệnh chó điên tỏ ra luôn những troubles nerveux (Con hành bởi nerf gân) mà nhưng vậy chưa rõ lắm sao? Ông danh sư Douleux nghiệm lên rằng: đầu hết nọc của chó điên nhập vào gân xương của xương sống mình rồi sau lại thông thẳng nó đi tới óc non minh trên đầu. Còn ông danh sư Facoud đã tưởng nọc chó điên đi nhập vào óc trung (mesocephale) thật là hai ông không hề nghiệm trúng vì không có cơ bằng chứng chắc là như vậy. Ông danh sư Pasteur bang sự làm thử như vậy: ông lấy lý xương sống của một con chó dại ông đều hòa ra mà làm một thứ thuốc lỏng cho để mà tìm vào da thiết của 1 con chó khác. Sự tìm nọc chó dại như vậy thì chẳng thấy sự gì hết, không thấy con điên tỏ ra dấu, mà để lâu dài cũng không thấy sự chi hết.

Song le làm cách khác như vậy thì con chó điên nó trở ra mau lắm. Là duy một lẽ nhờ bằng ngôn tay út quan thấy có 1 cái khoan tên là trépan nên dùng dùi để lợp xương thì gặp cái lóp bao óc tên là dure mere.

Làm xong xuôi như vậy nếu tìm nọc chó vào đó thì cách không bao lâu con chó phải hóa ra con điên. Như thế nói đó ông Pasteur đã thử nhiều nọc điên là khí và thổ. Song nọc điên của con chó mạnh hơn hết, còn nọc điên của con khí mạnh hơn của con thổ. Ông Pasteur đã thử hết thấy nọc điên của con chó điên cho hết thầy con thú vật. Như là chó, thú hai là khí, thú ba là thổ.

Nọc điên nếu tìm cho nhiều con thú thì nó trở nên càng ngày càng mạnh. Ví dụ tìm ban đầu cho con chó thú như thì nọc ít mạnh rồi làm như vậy rồi lấy nọc của con chó này tìm qua cho con thú thứ nhì, khi nào mà tìm sang lần lần cơ đến con thú thứ mười hay là con thú 20 thì nọc trở nên độc lắm tuy theo số con thú.

Còn về loại khí thì nọc điên đối ngược lại. Nếu nọc độc tìm cho nhiều con khí thì nọc độc ấy trở nên

càng ngày càng yếu tuy theo số con khí, nên nọc chó dại tuy theo thứ thú vật khí thì thêm khí thì thông thẳng mà bớt.

Nên sự lợi và sự lợi đến một mực nọc chó điên trở nên vô hại.

Le-vin-Vo. (Médecin de la Faculté de Médecine d'Alger). (Còn nữa)

THÔNG BÁO

Informations

ĐÔNG-DƯƠNG
(Indochine française)

Nam-Kỳ

GIẤ BẠC VÀ GIẤ LỬA

Giá bạc kho nhà nước... 41 00
Giá lửa, ta 68 kil. chữ lợi nhà máy Cholon (bao trừ lãi): 2400 tới 24 05.

Saignon

Xe lửa đi đường mới. - Trong đêm 22 rạng măt 23 décembre chuyên xe-lửa chở hàng trải đường rầy (rail) cách ga xe-lửa Biên-hoa chừng vài ki-lô-mét. Cách một lát xe-lửa hàng « Biénhoa Industrielle et Forestière » chạy đến đặng xe-lửa ấy. Có nhiều người bị bệnh.

Hội thi. - Vì lý nghi-dinh quan quyền Nguyễn sốai Nam-kỳ để ngày 21 décembre 1917, sẽ mở một hội thi tại Caserne des Marins ngày 10 décembre đặng lãnh cấp bằng cấp may (Certificat de mécanicien brevete) và ngày 17 janvier đặng lãnh cấp bằng tài-công (Patron brevet).

Ai muốn xin thì phải gửi đơn lên Tòa-nhất chánh-phủ (1er Bureau du Gouvernement) phải ghi theo giấy tờ đủ phép, đơn xin thì coi máy đến ngày 7 janvier thì hết thời hạn, đơn xin thì tài-công thì đến ngày 15 janvier thì hết thời hạn.

Chức văn-minh xô khám. - Sở mật-thăm Cao-man mới bắt đặng một tên chức văn-minh không có giấy tờ chỉ ráo, linh thộp óc, lại nói mình là tên Takasi dân Nhật-bôn, chứng tra xét lời-chánh mới hay câu ta là chức văn-minh nên giữ và sở mật-thăm Saigon chứng mới rõ câu ta là khách Quảng-đông tên Trương-Ying.

Giải qua Biên-lý rồi sẽ... biết.

Vùng-liệt

Một cái trứng vịt lồi đời. - Hôm nọ M. Châm đến Vùng-liệt thăm em của người là M. Bô Cấn. Có một bữa kia vợ M. Cấn sự soạn nấu cơm và đồ ăn, khi đập một cái trứng vịt đặng nấu sủ thì lại gặp một trứng lồi, bấy lâu ít người chưa từng thấy, nghĩa là trong cái trứng vịt ấy lại có một cái trứng-vịt nữa nhỏ bằng ngón cái của người lớn. Trứng-vịt nhỏ ấy M. Châm hỏi em anh. Thật là kỳ lạ.

Cholôn

Tam-thập lục kê. - Tên Nô-Lôi, dân cấp rặng-tu-lí lượng ăn con thỏ, nên làm thêm một nghề nữa.

Bữa nọ chủ cậu Lôi đưa 121 đồng đặng phả lại cho cu-li, cậu ta bỏ tuổi rồi đi tuốt làm cho nội bọn cu-li.

Chức cậu Lôi đi du-lịch chó gì?

Vinhlong

Nữ kẻ tác quái. - Ghé lãnh ai đi chơi, chài... nên M. Lê v. L. ... bỏ vợ rồi thì L. ... Ngày nọ nghĩ lại tức mình, nên Lê thì L. ... Về về nhà, thấy chồng mình chông giết, lại càng giận giữ nên phả ra tay đâm cu. Kết cuộc lại Lê thì L. ... phải chết về nhà thương.

Vùng-lâu

Muốn đi chơi nên đi bỏ khám. - Tên đoàn văn Mui 17 tuổi mới bị bắt về tội ăn cắp đồ nữ-trang của M. J. Mytho.

Khi tên Mui lấy vàng vòng rồi thì đem vô tiệm cầm-đòn ton 150 đồng, tuốt lên Saigon chơi hết mấy ngày, rồi ra vùng tau thăm anh.

Người anh hay việc ấy bèn kêu lính bắt xét trong mình bạc tiền đã hết, chỉ còn giấy cầm đồ mà thôi.

CỰC-ĐÔNG (Extrême-Orient)

THƠ NHỰT-BÔN

(Lettre du Japon)

Tokyo le 23 nov. 1917.

Chúng tôi thấy việc Nga mà ngã lòng, các báo Nhật đều sánh Nga như xứ Mexico, mà thiết giống hét chúng sá. Dầu chúng tôi xét kỹ nghĩ xấp cũng không thể rõ làm sao Nga xin được đơn cầu hòa với Đức mà gỡ rối được, mà rồi ấ là tại Nga tự chiêu kỳ họ, chẳng phải ai ở ngoài vô đó mà gieo loạn đâu.

Tuy sắp Cực-bạo-dâng là phe của Đức xui dấy nội loạn tại Nga, mà nay Đức không chịu tình việc hòa với sấp ấy, là bởi vì bắt tao tác văn sấp Cực-bạo-dâng cũng sẽ bị nã tróc, chừng ấy các việc tình hòa với sấp ấy hóa ra vô ích, vì quân ấy là quân hoang, thế nào lập chánh-phủ được.

Nay bên Pháp mà tài đưng ông Pichon vào Nội-các bộ-thần thì việc ngày xưa Ngài luận phải đưng binh Nhựt đưng thời Đức đó, chắc vàng sẽ có tài luận. Các nhà nghị luận việc này nói rằng: Nếu cứ binh Nhựt qua Âu-điền, thì làm cho binh Nhựt tại ngu sẽ bớt số, mà không ích gì cho binh Đông-minh ở mặt trận Trường Tây. Nhơn trước khi Huế-kỳ chưa can dự vào đặng giặc Âu-châu thì thiên hạ ở Nhựt không thấy luận như thế. Nay Huế-kỳ lại luận rằng Nhựt phải hưng binh đi giúp Đông-minh mà đưng trong đó lợi, thì không có ai mà chịu hiểu, thì bẽ gi cái lý trong ra bởi hay sẽ có nhiều người theo.

Cũng có lẽ Nhựt sẽ đưng binh, mà không sao tránh khỏi sự cái cơ, đời đế mà Nhựt phải đưng binh thì chừng 5 muôn, chứ không nhiều nữa được, như thế thì Huế-kỳ không trích Nhựt được, vì các quan Huế-kỳ cũng biết lúc này khó mà cử binh nhiều vì Nga đã tách ra độc lạc, Đức đơn cầu hòa với Đức làm Nhựt phải đề phòng, đề binh mà đay trở khi hữu sự.

Bộ-thần Clémenceau ở Pháp làm cho Nhựt rất vững bụng và các báo Nhựt cho Ngài là một tay phải thời làm thủ-tướng. Vậy Nhựt không phải hưng các nước khác ở Âu-châu rằng phải nhượng chỗ cho trẻ; Nhựt có tinh kinh trong kế giá cả, mà quan Thủ-tướng Clémenceau đã 76 tuổi mà còn chịu ra binh chánh, thì Nhựt coi việc này như một việc khôn khôn, chứ không phải tướng mà còn trẻ thì Nhựt khác không vững lòng đâu.

Thôi sự bập Trung-quốc nhất là việc Đoàn-kỳ-Thiếu cho thời làm cho nhiều nhà Chánh-trị-gia Nhựt cảm xúc mà luận rằng: Có một mình họ Đoàn đẹp nổi việc nguy-thời của Trung-luê, tướng có lẽ họ Đoàn sẽ trở lại binh chánh.

Tại Sô-bô-ri thiên hạ đảo huyền, nhơn dân đổ than làm cho Chánh-phủ Nhựt phải

đồng tâm, cảm xúc. Nếu trong ít lâu mà không đem lại cuộc thái bình thì chúng tôi ắt phải cứ binh quá đó đặng báo thủ quyền lợi Nhựt và có lẽ báo tập tành mạng dân Đông-minh luôn.

Chừng nào mà Nga kỳ tên độc đơn cầu hòa với Đức rồi thì Nhựt-bôn có cùng các nước đông-minh khác sẽ thị Nga như tình nguyện qui hàng Đức rồi, thì sẽ đề phòng đưng tùy cơ ứng biến. Ngày nay Nhựt tuy vẫn tọa quang thành bại mặc lòng, cũng cũng đề sẵn lòng báo thù dân Nhựt ở phía đông Sô-bô-ri, nếu sự đi chỉ thử thì Nhựt rất thiệt hại trong quyền lợi và thể thân.

Linh Nga nếu nghĩ cho Đức kỳ tên độc đơn cầu hòa rồi thôi, thì sẽ làm lạc làm đó: Hết vô hòa rồi kỳ song tức thì Nguyễn-soái Đức bắt ép binh Nga đem tới mấy chỗ hiểm yếu làm bia, sẽ đoạt thâu tài vật các thành và trong hương thôn đưng chờ chuyển đồ đạc về xứ mà sai. Như thế thì dân Nga sẽ mười phần hoàn nạn hơn là liều mạng mà đưng nưc.

Thị-trước NAGAYAMA ky.

潘和成

Phan-hòa-Thành

Magasín de divers nouvelles series

60 rue des Cantonnais 60

TONKIN HANOI

DIPLOME DE MERITE

Exposition amicale artistique franco-annamite

A HANOI, EN 1915-1916

Xin trình đề liệt vì kháo quan đưng (trung): Bôn hiệu buôn bán ở Hanoi (Bắc-kỳ) đã lâu, có đủ các thứ hàng hóa về đồ tơ lụa. HANG TAU, HANG TAY, HANG BẮC-KY và HANG SAIGON, có đủ cả, bán lẻ và bán buôn, tính giá rất nhic. Xin các qui khách có đưng đến hàng gì thì chiếu số để mà viết thư cho bôn hiệu: gửi hàng thì theo cách lãnh hóa giao ngân (contre remboursement).

Hàng Bắc-kỳ thì bôn hiệu lại có nhiều lắm, toan là thứ hàng của bôn hiệu đưng làm, như là: LƯƠNG TRON VÀ BÔNG, XUÂN TRON VÀ BÔNG, MINH BANG, LUOT LON, LUONG LA-CÁ, LUA TRON VÀ BÔNG, LANH TRON VÀ BÔNG, KHAN LUOT THAT TỐT, LUONG SA HAT, SA TRON VÀ BÔNG, còn nhiều các thứ hàng khác nữa.

Qui khách mua hàng từ 10 \$ 00 trở lên thì bôn hiệu xin chu tiên phí 5% gửi hàng. Muốn coi hàng thì viết thư hỏi, bôn hiệu xin gửi kèm (cartouchons) đến, để các qui khách coi.

Chà chà! M. Quê ăn mặc ngộ quá, phải chơi đâu mà thiếu một món... chớ chi y-don mua thứ thuốc vắn DOLLAR chánh thuốc LANGSA-hiệu MARYLAND THUONG HANG mà hút, thì thật là tuyệt-hảo, không sai một cạnh!

sai-vai:

g thà pi

lũng-liêm

chủ tại

tính tình

một tay

là bà-con

củ mà

trở trong

g cho hồ

o tới tới

cũng bắt

đủ chẳng

thuở rồi

hơn trâu

nhiều khi

bản, nên

thì đánh

không để

lên đăm

bắt đền, ở

ên con lại

lò mà coi

ra lại một

hàng cái

bạc ngàn

hộ ối! xin

ni mới có

có quặp

mới hoàn

nhau, kể

trở lại thấp

h, đại như

như thể,

đặng lâu,

S-CHIM.

LOBLE

M DEUC

Frères trit

ó điện

thứ nhứt

cu con chó

rồi ta phải

lớp lập ra

THUỐC LÁ VẤN RỜI HIỆU JOB

là một hiệu thuốc tốt nhất. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu này mà thôi. Vì thuốc này có các quan chuyên-môn thì đỡ ở những đại-học đường ra, dùng độc-biện việc chè thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu này vẫn bằng giấy JOB thật ồng, thì không iệu thuốc nào bằng hiệu ầy cả.

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

DƯỢC BÀNH NGƯỜI HÙNG
Hàng hiệu thuốc
ở Trường Bưởi - Hà Nội
năm 1933 và 1930

ĐƯỢC BÀNH NGƯỜI HÙNG
Hàng hiệu thuốc
ở Trường Bưởi - Hà Nội
năm 1933 và 1930

Chủ ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án Nay con trai ông ấy là ông Pierre BARDOU nối nghiệp Hiệu giấy này đã được 450 cái hờ-đang, 119 cái bằng vàng, 133 cái bằng Đan-đự. 62 lần được đánh Ngoại-hạng Chủ lãnh trưng bán tại: Ở Toulouse, B4 de Strasbourg, số 72-74 J.Z. Paulhae Ở Paris, Rue Beranger, số 21. Lãnh trưng bán tại } BOY LANDRY } 55 B đường Bonnard, Saigon. } 55 B đường Francis-Gormier (Bờ-hồ Đổng-đương là ồng) } Hoàn-kiểm ngay góc Đừa Hà-nội.

Ai là chẳng biết Giấy vấn thuốc là JOB, là hiệu giấy tốt nhất Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ thơm, mà chề theo phép vệ-sanh rất cần mật.

Xưa nay kể đã hàng nghìn người làm mao giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhất trong thế-giới, nhưng bản-hiệu đã thừa các tòa-án, đã nghĩ xừ trọng phạt các nhà làm mao rồi.

VẤY HÚT THUỐC HIỆU JOB

là bảo thủ sức khỏe và lại là rãnh mát (thuốc ngon).

CÂN BẠI PHỤC KIỆN

Mỗi người đều biết rằng: Thuốc Pilules Pink nó hay bổ huyết. Trong các vị thuốc thiết có một miah nó bổ huyết hơn hết, cho nên có một ông danh-sĩ kia, khiên nó mà nói rằng: Mỗi hườn Pilules Pink là mỗi cục máu. Tuy đã 20 năm nay thứ thuốc này có danh trong trào ngoài quận mào long, mà cái sự nó bổ cân coi vị ít người chưa rõ, cho việc bổ huyết bổ cân đồng giới cả hai.

Đời này là đời thiên-ha đang đũa chen làm ăn lực bực, cho nên cần cốt phải hao mồn, bởi ký cho nên ai ai cũng phải biết rằng sẵn có trong tay một vị linh-đơn rất hay, làm cho những bực bị cư hơ bà tã được trở nên khương cường tráng kiện.

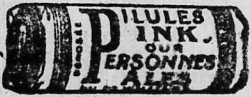
Ta đã biết rằng, nói đến thầy thuốc đều rở thuốc Pilules Pink hay bổ cân, nhưng vậy mà chưa đủ, ta ước sao cho mỗi người biết nó cho rõ, đặng mà tự chuyên tự tại, đặng có ngày nào vương mang bệnh hoạn sẽ mà ứng chằng của gì hết ai.

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARIE et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.

TRỊ BỆNH YẾU PHÁP

(Conseils médicaux)

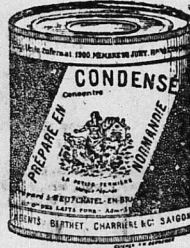

Cứn ợ muốn cho trong nhà ợe một chiếc rựa mà dđng trong lửa đũa rết, hoặc nung lạnh, thì ợ không đđng lửa, thì hãy mua rựa Rhum mame là rựa thiên hạ rất chđng đ lại tốt hơn các thứ rựa rham khác. Mỗi cái cho kỹ hờ làm thế giá, hãy ai cho phải, cái v ợ sẽ đán nhũn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng rở

LỜI RAO

TẠI QUÁN Lục-Tính-Tàn-Vấn.
1° Ngợc-hạp 1916 thiết giá 0 \$ 20 (không phải 0 \$ 40).
2° Tiền-cân-báo-hậu thứ 8. 0 30
3° Tướng Lục-vấn-Tiền... 0 30

Đon tại nước Lạng Sơn. Đang sớ thương hãnh trông hoàn cầu, vân vân. Sức khỏe, Mạnh mẽ, vân vân.

Sở dĩ Normand hiệu La petite fermière đon tại tỉnh Normandy ở trong Bèo Valtin de Bray đon một cách rất kỳ công, tuy làm ra rất nhỏ tinh khiết hết ý còn như sữa tươi sạch. Bỏ xứ Normand tự thời nay có danh, sánh sng sữa thường hay và quý hơn trầu cũ hoàn cầu.

Thuốc vân này đắt o mà lại chắc, đon cho người biết hút thuốc đòng.

Xin hỏi kiếu tại hãng Berthet, Charrière và Công-ty.

Hệ thứ rời thì ưa nó luôn luôn.

BAO XANH - Liệt nó chẳng hề khô, mà lại làm cho người hút có con người. Phải nhai cho có cái tý tã và đũa hơ nhai để tiêu hóa là đũa trước.

TABACS et CIGARETTES JUAN BASTOS. 烟 絲 以 及 烟 枝. Includes illustration of a man on a horse.

HÀNG BÁN RƯỢU HIỆU DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 NHÀ NGÀNH TẠI HAIPHONG, BORDEAUX, SAIGON, HANOI

Hàng DENIS FRÈRES trữ savon hiệu « Bonne Mère » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau này:

Một là « Toni Kola Secretstat ».

Hai là: Saint Raphaël Duos.

Hàng này cũng có bán từ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là từ « Dubois Oudin ».

Còn ai hay hút-thuốc Cigares thì mua thứ Cigares El Conde thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.

Hàng này có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau này:

Rượu chắc trắng và chắc đỏ trong thùng và chếc ra ve.

Rượu Champagnes: Vve Clicquot-Ponsardin.

Roederer.

Moët et Chandon.

Rượu Tisane de Champagnesupérieure: B. et S. Perrier.

Rượu Tisane extra: Marquis de Bergery.

Hàng này cũng có bán thuốc gói và thuốc vân rồi hiệu

Le Globe và giấy hút thuốc kêu là « Nil » có thứ rượu

kêu là: vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita.

Liqueurs và cognacs Marie Brizard, và Roger.

Bière Gruber và Bière Lorraine. Rượu Madère,

Malaga và Muscat de Frontignan Rivoire.

Có bán máy viết hiệu Remington và các thứ đồ

phụ tùng.

Cũng có trữ các thứ hộp quet Đổng-Đương, và ngoài

Bến-thủy, gần Annam và ông q. Hanoi (Tonkin) nữa.

AI muốn hỏi giá thì viết thư này này.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀN XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne Mà thời

Mons F. MICHEL, CAFFORT Successeur. Có Bán SÙNG để thờ và đủ kiếu. BI, THUỐC, BẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ và Lục-Châu muốn mua vật chỉ thì xin đđ thư như vậy; M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. - SAIGON.

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredam - SAIGON

KIM-VÂN-KHÉU, ông F. Thompson - ông
in tại nhà.
Hàng in số 1 (2:40) Cỡ bán 1 (2:40) 1 (2:40) giá 06 10

SÔNG LÂU NHỜ RƯỢU
(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huế-kỳ
có một vị diện-chủ đã ngoài 90
tuổi mà hơi con sức lực mạnh mẽ
như người 40 tuổi, đi đứng, chèo
hơi, ăn nói sôi sảng, cả ngày ở
ngoài trời ngoài đồng coi lúa-từ
làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm
ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông này đã
bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém suy?

Ông già đáp lại rằng: Có chỉ là do mà hơi,
cả đời tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly
nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là
mỗi thứ rượu trường-sanh đó là.

Người khách nghe nói cũng có lòng mê
mê trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ
đi mua cho uống thử rượu Quina Gentiane
mà uống mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng, có
đệ tham sanh, cũng bán cả nhau đi mua rượu
ly đem về mà uống ở quanh nhà.

**Có bán trong các tiệm hàng xén
(epiceries).**

HAI BÊN ĐUA THỎ XE... HẠO LẮM! MÀ MỸ NỮ CANG
TIỆM MAY
NGUYỄN-HỮU-SANH
ở gần ga xe lửa Chợ-ông-lãnh

Máy dù các kiểu áo xiêm váy, dài, và y-
phục Âu-châu (paletot) theo thức thời.
Có bán sẵn, vải-bò, tơ-lụa, kiểu mới
bông-lụa. Lược-lông Bắc. Cầm-châu Tàu,
cùng hàng Tây, hàng Nhật-bồn, các màu
sắc.

Văn, Nho, Xuyên, Lãnh, Trung-huế,
Nhượng Gia-dụng, thật tốt!

Thơ, tướng, truyện, Quốc-ngữ bán cả và
bán lẻ văn vần!!
Nếu chu-qui-vi, muốn hỏi kiểu đồ chỉ,
xin viết thư về:

Mme NGUYỄN-HỮU-SANH,
150, Quai de Belgique Cầu-ông-lãnh,
SAIGON.

ÔNG LÊ-VAN-YO

Là Lương-y cựu nhà-nước, học tại
Hàng-lâm-y-viện bên tây (Alger) Đã
có coi các nhà thuốc bên tây và Annam
đặng 35 năm. Trị/đủ chứng bệnh trong
nước Nam. Ai muốn uống thuốc xin tới
tại nhà ở Dakas, đường Paul Bert số
43, ngang rạp hát của ông Đốc-phủ-
Kiệt.

TAI NHÀ IN
ÔNG F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredam
SAIGON

Lectures Françaises
Ông CARRÈRE

SOẠN
Gồm nhiều chuyện hay
và có ích.

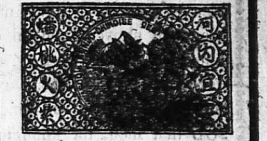
Trước hết nói về nước Lang-
sa sơ khai cho đến lúc thành
trị bây giờ, sau hơn một trăm
bài đủ các thứ chuyện khoa
ngôn ngữ.

Giá..... 1 \$ 00
Tiền gửi..... 0 10

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredam - SAIGON

PHÁP VIỆT SỞ KỸ, chế tạo các máy
7. Sơ bình nước Annam.
7. Sơ bình nước Pháp.
7. Sơ bình nước Anh.
7. Sơ bình nước Đức.
7. Sơ bình nước Ý.
7. Sơ bình nước Nhật.
7. Sơ bình nước Mỹ.
7. Sơ bình nước Tây.
7. Sơ bình nước Đông.

**HÃY HỎI
THỨ HỘP QUỆT**
HIỆU NÀY

**LÀ THỨ TỐT
HƠN CÁC THỨ
KHÁC**

Tại nhà in ông F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Noredam - SAIGON

CÁCH LÊN BÀNH VÀ MỐC - Đây
là thức ăn rất khỏe, bổ và đẹp.
Giá..... 0 \$ 40
Tiền gửi..... 0 04

PHẢI UỐNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐAM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLIE

Từ tám mươi năm nay say thuốc ELIXIR có chế
đường của quan lương-y Guillie lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÍ VỊ, đau
nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MINH, RẾT VỎ
ĐA, hoặc CHUỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DẠI,
BỊNH CỬM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
TRÙNG LẠT TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XÔ rở tiền và rất hiệu
nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐAM hay là MẬT phát ra thì uống
nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đăm nào mà không có dấu trị
Mme PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XÔ
nên cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
của quan lương-y Guillie.

Chánh chủ trị thuốc này là nhà PAUL GAGE FILA, một hạng
bác sĩ y học, đường CHATELAIN St. DENIS số 41 và số 42,
ở tại số thành PARIS,
và trong các nước PHÁP ĐỀU CÓ BÁN

KHOAN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên se | Trị bình đau Thận, bình đau Bàng-quang, bình Phong-
và nhức óc. | Thạch-lưu-bộch (Ké) - Sau máy chế lấy-lúa.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bình đau gan
và bình đăm.
VICHY HOPITAL trị bình thương tí, trường nhiệt.
Mọi nơi chứng đủ giá mợc, khi mua phải chỉ cho rằng
thứ nước nào mình muốn uống.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TÈ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. -
Có hộp và có ve.
PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
hoàn thì dễ tiêu hóa.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT đáng để cho mình đem nước xịt
(mók-khí-chất).

QUẠT MÁY ĐAU HÔI HIỆU JOST

Dùng dầu hôi đốt đèn
cho máy chạy trong
30 GIỜ
tốn có **MỘT LITRE THỎI.**

CÓ HAI THỨ QUẠT :
Một thứ kêu là **LE REX** bề đặng 4 m 45 giá là 68 \$ 00 | Một thứ kêu là **L'OURAGAN** (tổ hạo) bề đặng 4 m 45 giá là 100 \$ 00

VIẾT THƠ MÀ HỎI SÁCH CÓ VE KIỂU VÀ GIÁ CẢ TẠI:
Hàng Berthet, Charrière và Công-Ty
ở ĐƯỜNG KINH-LẬP, MÓN BÀI SỐ 68 - SAIGON

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion
Saigon, le 19

Vu pour légalisation de la signature
de M.
Saigon, le 19
Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon - Impr. F.-H. SCHNEIDER
Antoine A. Liang